

INSTITUTUL DE ISTORIE
"NICOLAE IORGA"

SESIUNEA ANUALĂ

LUMI ÎN *schimbare.*

RĂZBOAIE, PUTERE ȘI IDEOLOGIE ÎN ISTORIE

3-4 decembrie 2026
Bd. Aviatorilor, nr. 1, București

PROGRAM

JOI | 3 DECEMBRIE

9.45-10.00: Cuvânt de deschidere, Mioara Anton, director al Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”

10.00-11.40

Secțiunea I: Conflicte și raporturi de putere în evul mediu (I)
Moderator: Ovidiu CRISTEA

David NEAGU (Institutul de Cercetare al Universităţii din București), *Războiul de succesiune la tronul armean (1219-1222/1226): legitimarea unei noi dinastii în Cilicia armeană*

Adrian MAGINA (Universitatea de Vest din Timișoara/Institutul de Studii Socio-Umane „Titu Maiorescu”, Timișoara), *Război în goana cailor: trupele de husari în Banatul medieval*

Liviu PILAT (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Moldova între Polonia și Ungaria la începutul domniei lui Çtefan I*

11. 40-12.00: Pauză de cafea

12:00-14:00
Secțiunea II: Conflicte și raporturi de putere în evul mediu (II)
Moderator: Gheorghe LAZĂR

Livia MAGINA (Muzeul Banatului Montan, Reșița), *Nagy András, ,,prințul haiducilor” și conflictul de la frontiera transilvano-otomană la începutul sec. al XVII-lea*

Ovidiu CRISTEA (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”), *Arma batjocurii: un episod din timpul campaniei lui Mihai Viteazul la sudul Dunării (1598)*

Alexandru SIMON (Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca), *Cine a fost de vină: regele, domnul sau republica? În căutarea unui țap ispășitor pentru eșecul cruciadei din anul 1476*

Dana COSTIN (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”), *În numele țării. Contestarea domniei lui Grigore Alexandru Ghica în scrierile contemporanilor*

14.00-15.30: Pauză de prânz

15:30-17:00
Secțiunea III: Marele Război sau conflictul la scară mondială
Moderator: Bogdan POPA

Claudiu-Lucian TOPOR (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Mobilizarea armatei române în vara anului 1916. Subiecții din străinătate la chemarea războiului*

Radu TUDORANCEA (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”), *Figuri din prizonieratul românesc din prima conflagrație mondială. Câteva destine*

Daniel CITIRIGĂ (Universitatea „Ovidius”, Constanța), *Raportul Warfield și controversa „atrocităților românilor” împotriva populației bulgare din Dobrogea de sud în Primul Război Mondial*

17:00-18:00
Masă rotundă: Provocările sintezei

A Companion to the history of Wallachia up to 1859, coord. Ovidiu Cristea, Florin Curta, Leiden, Brill, 2026.

A Companion to the history of Moldavia up to 1859, coord. Liviu Pilat, Florin Curta, Leiden, Brill, 2026.

VINERI | 4 DECEMBRIE

10:00-11:30
Secțiunea IV: În căutarea păcii
Moderator: Claudia Florentina DOBRE

Lucian LEUȘTEAN (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza", Iași), *Regina Maria și epilogul Marelui Război, la Paris și Londra în 1919. Din culisele unei confruntări dintre istorici și mituri, pe care istoricii o pierd adesea*

Ioan Dragoș MATEESCU (Facultatea de Istorie, Universitatea din București), *Sfârșitul Primului Război Mondial și impactul asupra societății din spațiul rusesc. Interese strategice, stat, societate*

Emanuel PLOPEANU (Universitatea „Ovidius", Constanța), *După ocupație: comunități și autorități în Dobrogea după Primul Război Mondial*

11:30-11:45: Pauză de cafea

11:45-13:45
Secțiunea V: Al Doilea Război Mondial: percepții și controverse
Moderator: Camelia ZAVARACHE

Florin ANGHEL (Universitatea „Ovidius", Constanța), *Cum poate fi oprit un război între vecini? Construirea imaginii Țarului Boris al III-lea al Bulgariei în propaganda regimului Ion Antonescu (septembrie 1940- iunie 1941)*

Claudia Florentina DOBRE (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga"), *Războiul din perspectivă feminină: percepții ale celui de-Al Doilea Război Mondial în memorialistica de gen și mărturiile orale*

Cristian VASILE (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga"), *Al. Rosetti și perioada celui de-Al Doilea Război Mondial: Surse istorice, ambiguitate, controverse*

Alina ILINCA, Liviu Marius BEJENARU (Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Fostei Securități), *Al Doilea Război Mondial a fost și ultimul? Scenarii și reflecții despre viitorul războiului*

13:45-15.00: Pauza de prânz

15:00-16:30

Secțiunea V: Ideologie și represiune. Regimul comunist din România

Moderator: Radu TUDORANCEA

Andreea-Iuliana BĂDILĂ (Institutul de Studii Politice de Apărare și Istorie Militară), *Retorica apărării naționale în regimul Ceaușescu după 1968 și calculele strategice ale Occidentului în dinamica Războiului Rece*

Cosmin POPA (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga"), *Politica sovietică a României comuniste: motivații, dinamică și mecanisme (1960-1970)*

Andrei URSU (Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Științe Politice), *„Sub acoperirea altor organe": rolul Armatei în camuflarea represiunii Securității la Revoluția din decembrie 1989.*

16:30-16:45: Pauză de cafea

16:45-17:30: Noutăți editoriale

Ovidiu Victor Olar, *Dimitrie Cantemir la cumpăna imperiilor. Scrierea istoriei și limbajele puterii*, București, Humanitas, 2026.

Daniel Gicu, *Haiduci, hoți și tâlhari în Țara Românească*, București, Humanitas, 2026.

Camelia Zavarache, *Educație morală, igienă și căsătorie. Politici culturale pentru tineri în România interbelică*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2026.

Cristian Vasile, *Politicile culturale comuniste în România în timpul regimului Gheorghiu-Dej*, ediția a II-a, Ratio et revelatio, 2026.

Mioara Anton, *„Ceaușescu și Poporul!". Scrisori către „iubitul conducător" (1965-1989)*, ediția a II-a, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2026.

Claudia Dobre, *Comunismul, o traumă culturală. Memorie, post-memorie, contra-memorie*, Cluj Napoca, Editura Mega, 2026.

17:30: Cuvânt de închidere

